Financiële verordening gemeente Heerenveen 2027

De raad van de gemeente Heerenveen;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 6 oktober 2026;
gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
BESLUIT:
Vast te stellen de Financiële verordening gemeente Heerenveen 2027

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

1. Administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.
2. BBV: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
3. College: College van burgemeester en wethouders.
4. Financiële beheershandelingen: dit zijn handelingen die leiden tot uitgaven en ontvangsten en/of wijzigingen in de omvang van bezittingen en schulden van de gemeente. Er zijn dan geldstromen in het geding, zoals die optreden bij salarissen, subsidies, heffingen en investeringen.
5. Overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt.
6. Programma: Een programma (zoals bedoeld in het BBV) is een samenhangende verzameling van beleidsthema's, activiteiten en geldmiddelen die gericht is op het bereiken van vooraf bepaalde maatschappelijke effecten, waaraan indicatoren zijn gekoppeld.
7. Thema: Een door de raad vastgestelde inhoudelijke onderverdeling van een programma.
8. Rechtmatigheidsverantwoording: de rapportage van het college waarbij aangegeven wordt in welke mate de totstandkoming van de financiële beheershandelingen en de vastlegging daarvan overeenstemmen met de relevante wet- en regelgeving.
9. Taakveld: Een taakveld (zoals bedoel in het BBV) is een wettelijk benoemde eenheid die minimaal in een bijlage bij de begroting en verantwoording moeten worden opgenomen. De voorgeschreven eenheden hebben betrekking op de taken en daaraan gerelateerde activiteiten van gemeenten waar baten en lasten mee gemoeid zijn. Deze indeling dient ter ondersteuning en behoeft niet te worden gehanteerd bij de begrotingsuitvoering. Het college behoudt de vrijheid om de taakvelden in te delen en te ordenen naar de programma's van de raad.

Hoofdstuk 2 Begroting en verantwoording

Artikel 2. Vaststelling programma-indeling en paragrafen

1. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college een programma-indeling voor die raadsperiode vast alsmede de thema-indeling per programma

2. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op voorstel van het college per programma vast:
   a. de taakvelden, en
   b. de beleidsindicatoren. Het voorstel van het college bevat in ieder geval de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.
3. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. In de begroting en de jaarstukken worden onder elk van de thema's de geraamde respectievelijk gerealiseerde baten en lasten opgenomen. Daarnaast wordt inzicht gegeven in de algemene dekkingsmiddelen en de overhead.
2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen (inclusief vervangingsinvesteringen) per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt, in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het BBV inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitaties.
4. In de jaarstukken wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
5. In de jaarstukken worden de afwijkingen in de baten en lasten per thema toegelicht vanaf 2% van de begrote lasten vóór mutaties reserves van het betreffende thema met een minimum van € 100.000.
6. In het overzicht van de incidentele baten en lasten per thema worden alleen posten vanaf € 100.000 afzonderlijk gespecificeerd en toegelicht.

Artikel 4. Kaders begroting en meerjarenraming

1. Het college biedt voor 1 juli van het lopende jaar de perspectiefnota aan de raad aan. De perspectiefnota geeft strategische richting aan het beleid en de financiën voor de op te stellen begroting voor het volgende begrotingsjaar en ook voor de meerjarenramingen voor de drie opvolgende jaren. De raad stelt de perspectiefnota uiterlijk 15 juli vast.
2. Eens in de vier jaar, na de gemeenteraadsverkiezingen, wordt de perspectiefnota door een perspectiefbrief vervangen die ter kennisname aan de raad wordt voorgelegd. In de perspectiefbrief worden uitsluitend autonome ontwikkelingen toegelicht. De beleidsmatige en financiële keuzes, inclusief de vertaling van het bestuursakkoord, worden in de begroting verwerkt.
3. In de begroting wordt een post onvoorzien van € 1.000 opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad stelt de begroting voor het volgende jaar voor 15 november van het lopende jaar vast.
2. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per thema.

3. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringskredieten worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
4. Het college informeert de raad als zij verwacht, dat de lasten van een thema de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een thema de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijden. De raad geeft aan of hij een voorstel wil voor het wijzigen van de geautoriseerde lasten van het thema, voor het wijzigen van het investeringskrediet, of voor het bijstellen van het beleid.
5. Bij de behandeling van de tussentijdse rapportage in de raad bedoeld in artikel 6, eerste lid, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van bestaand beleid. In het geval van investeringen met een meerjarig karakter doet het college indien nodig ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad ten minste eenmaal per jaar door middel van een tussentijdse rapportage over de realisatie van de begroting van het lopende boekjaar.
2. De indeling van de tussentijdse rapportage sluit aan bij de programma-indeling van de begroting en bevat in ieder geval een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de bijgestelde ramingen van:
    a. de baten en lasten per programma uitgesplitst naar thema's;
    b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar taakvelden;
    c. het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
    d. het totale saldo van baten en lasten, volgend uit de onderdelen a, b en c;
    e. de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
    f. het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e, en
    g. de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.
3. Het college informeert de raad door middel van een decemberbrief ten minste over de laatste financiële bijstellingen, waaronder in ieder geval de effecten van circulaires gemeentefonds, de over- en onderschrijdingen en de overhevelingen naar het volgende jaar.
4. In de tussentijdse rapportage en de decemberbrief worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van taakvelden en investeringskredieten in de begroting groter dan € 100.000 per thema toegelicht.

Artikel 7. Jaarstukken

1. Gelijktijdig met het aanbieden van de jaarstukken biedt het college de raad het voorstel aan over de bestemming van het jaarrekeningresultaat.
2. Vooruitlopend op het voorstel tot bestemming van het jaarrekeningresultaat kan het college de raad voorstellen om niet of deel niet-bestede incidentele budgetten die nog in daaropvolgende dienstjaar voor verdere uitvoering en realisatie van een eerder door college en/of raad vastgesteld plan en/of beleidsdoel benodigd zijn, over te hevelen naar het volgende begrotingsjaar. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
    a. de niet-bestede budgetruimte kan maximaal eenmalig worden overgeheveld; en
    b. het minimumbedrag voor budgetoverheveling is € 50.000.

Artikel 8. EMU-saldo

1. Als het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3 Rechtmatigheidsverantwoording

Artikel 9. Verantwoordings- en rapporteringsgrens rechtmatigheidsverantwoording

1. De raad stelt vast op welke wijze hij door middel van de paragraaf bedrijfsvoering van de begroting en de jaarstukken, naast de verplichte onderdelen van deze paragraaf, wil worden geïnformeerd over rechtmatigheid.
2. In de rechtmatigheidsverantwoording bij de jaarrekening rapporteert het college aan de raad over afwijkingen groter dan de verantwoordingsgrens. De verantwoordingsgrens is vastgesteld in het controleprotocol.
3. In de paragraaf bedrijfsvoering worden de geconstateerde afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) boven de rapporteringsgrens nader toegelicht. De rapporteringsgrens is vastgesteld in het controleprotocol.

Artikel 10. Voorwaardencriterium

1. Het voorwaardencriterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op de eisen die worden gesteld bij de uitvoering van de financiële beheershandelingen. De eisen/voorwaarden zijn afkomstig uit diverse wet- en regelgeving en hebben betrekking op aspecten als doelgroep, termijn, grondslag, administratieve bepalingen, normbedragen, bevoegdheden, bewijsstukken, recht, hoogte en duur.
2. Het college biedt de raad jaarlijks - voor aanvang van de jaarrekeningcontrole - ter vaststelling een normenkader rechtmatigheid aan. Dit kader bestaat uit alle relevante (interne) wet- en regelgeving waaruit financiële beheershandelingen kunnen voortvloeien.

Artikel 11. Begrotingscriterium

1. Het begrotingscriterium is een criterium van rechtmatigheid dat betrekking heeft op de grenzen van de baten en lasten in de door de raad geautoriseerde begroting van exploitatie, investeringskredieten en de hiermee samenhangende programma's, waarbinnen financiële beheershandelingen tot stand moeten zijn gekomen.
2. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op het niveau waarop de begroting door de raad is geautoriseerd, zoals is opgenomen in artikel 5.
3. Bij investeringsprojecten wordt de begrotingsrechtmatigheid beoordeeld op het niveau van het totaal toegekend kredietbedrag (meerjarig). Een overschrijding van het jaarbudget, passend binnen het totaalbedrag van het krediet, wordt daarmee als rechtmatig beschouwd.
4. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd.

5. Afwijkingen van de begroting worden tijdig aan de raad gemeld. Uitgangspunt is dat iedere afwijking van de begroting als onrechtmatig wordt beschouwd indien deze niet tijdig aan de raad zijn gemeld. Onder ‘tijdig melden’ wordt verstaan bij de eerstvolgende tussenrapportage of bij de jaarstukken. Afwijkingen worden als acceptabel/passend aangemerkt in de volgende situaties:
    a. Er is sprake van een overschrijding waarbij direct gerelateerde inkomsten de overschrijding compenseren.
    b. Er is sprake van een overschrijding op een open-einde regeling.
    c. De overschrijding is geautoriseerd door middel van de vaststelling van de tussenrapportage en de decemberbrief.
    d. Er is sprake van een overschrijding van een verplichte bijdrage aan een gemeenschappelijke regeling.
6. Begrotingsonrechtmatigheden die passen binnen het bestaande beleid van de raad, worden in de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen voor zover het totaalbedrag aan rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden de verantwoordingsgrens overschrijdt, maar worden niet nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering.

Artikel 12. Misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium

1. Het misbruik en oneigenlijk gebruik-criterium is het criterium van rechtmatigheid, dat betrekking heeft op het voorkomen, detecteren en corrigeren van misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsgelden en gemeentelijke eigendommen bij financiële beheershandelingen.
2. Het college zorgt voor en legt vast de regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen.

Hoofdstuk 4 Financieel beleid

Artikel 13. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een Nota waardering en afschrijving vaste activa aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
    a. de wijze waarop voorstellen voor investeringen worden aangeboden en geautoriseerd door de raad, in aanvulling op wat in deze verordening is vastgelegd;
    b. de afschrijvingsmethode en afschrijvingstermijn per categorie;
    c. het moment van starten met afschrijven;
    d. de gebruiksduur per categorie kapitaalgoederen ofwel afschrijvingstermijn;
    e. de componentenbenadering; en
    f. de restwaarde.
2. Het college biedt de raad jaarlijks een meerjareninvesteringsplan aan als bijlage bij de begroting, waarbij inzicht wordt verschaft in de geplande investeringen en de daarmee gepaard gaande kapitaallasten voor de komende meerjarenperiode.

Artikel 14. Reserves en voorzieningen

1. In de begroting en de jaarstukken vindt toerekening van rente over reserves en voorzieningen aan de taakvelden plaats.
2. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een Nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandelt in ieder geval:
    a. de vorming en besteding van reserves.

b. de vorming en besteding van voorzieningen, en
c. bij welke specifiek benoemde taakvelden het verschil tussen het geraamde saldo van baten en lasten en het gerealiseerde saldo van baten en lasten mag worden verrekend met een daartoe in het leven geroepen reserve.

3. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen wordt in ieder geval aangegeven:
   a. het specifieke doel van de reserve;
   b. het bestedingsplan van de reserve;
   c. de voeding van de reserve;
   d. de maximale hoogte van de reserve, en
   e. de maximale looptijd.
4. Als een bestemmingsreserve voor een investeringsvoornemen binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot een investering, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 15. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomptabel stelsel van kostentoerekening gehanteerd. Bij deze kostentoerekening worden naast de directe kosten de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.
2. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (btw), de gederfde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid en de kosten voor straatreiniging betrokken.
3. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
4. Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
5. Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten, rechten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.
6. In afwijking van artikel 15, eerste lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.

Artikel 16. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten en werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht.
2. Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht.
3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen.
4. Bij afwijking van het eerste, tweede of derde lid vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteiten wordt gemotiveerd.
5. Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in het vorige lid zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en er sprake is van een van de uitzonderingen zoals genoemd in artikel 25h van de Mededingingswet.

Artikel 17. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de lokale heffingen en belastingen.
2. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de erfpachten. Deze nota wordt door de raad vastgesteld.
3. Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad.

Artikel 18. Financieringsfunctie

1. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een Treasurystatuut aan. Het Treasurystatuut wordt door de raad vastgesteld en behandelt de werkwijze omtrent het verstrekken van leningen, garanties en risicodragend kapitaal.

Hoofdstuk 5 Paragrafen

Artikel 19. Lokale heffingen

1. In de paragraaf lokale heffingen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen uit artikel 10 van het BBV op.

Artikel 20. Weerstandsvermogen en risicobeheersing

1. Het college neemt in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het BBV in ieder geval op:
    a. de ontwikkeling van de netto schuld per inwoner;
    b. het saldo van de baten en lasten voor dotaties en onttrekkingen aan reserves als percentage van de inkomsten;

c. de onbenutte belastingcapaciteit onroerendezaakbelasting als percentage van de inkomsten;
d. de wijze waarop met conjuncturele risico's en de omvang van het weerstandsvermogen wordt omgegaan, en
e. de wijze waarop met projectspecifieke risico's wordt omgegaan bij het bepalen van de tussentijdse winstneming en de omvang van het weerstandsvermogen.

2. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een Nota weerstandsvermogen aan.

Artikel 21. Onderhoud kapitaalgoederen

1. In de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen uit artikel 12 van het BBV op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen aan. De beleidsnota onderhoud kapitaalgoederen geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor civieltechnische kunstwerken, oevers en kades, vastgoed, verhardingen en openbaar groen. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar onderhoudsplannen openbare ruimte aan. De plannen geven de kaders weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, de wegen, kunstwerken en straatmeubilair.
3. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een watertakenplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beheer van het watersysteem, waaronder het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding en vervanging van de riolering en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het watertakenplan vast.

Artikel 22. Financiering

1. Het college neemt in de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen uit artikel 13 van het BBV in ieder geval de beleidsvoornemens ten aanzien van risicobeheer van de financieringsportefeuille op en geeft inzicht in:
    a. de rentelasten;
    b. het renteresultaat;
    c. de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend; en
    d. de financieringsbehoefte.

Artikel 23. Bedrijfsvoering

1. Het college neemt in de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het BBV in ieder geval op:
    a. de omvang, opbouw en ontwikkeling van het personeelsbestand en de loonkosten;
    b. de kosten van inhuur derden;
    c. de huisvestingskosten;
    d. de automatiseringskosten;
    e. de budgetten voor de raad, griffie, de rekenkamer en de accountant;
    f. een toelichting op alle afwijkingen in rechtmatigheid, die in de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgenomen en eventueel welke maatregelen worden genomen om deze afwijkingen in de toekomst te voorkomen;

g. een overzicht van en toelichting op niet-financiële onrechtmatigheden in verband met het niet-naleven van de bepalingen van de Wet financiering decentrale overheden en de bijbehorende ministeriële regelingen, als deze voorkomen;
h. rapportage van het veelvuldig niet naleven van normen uit de Gids Proportionaliteit en/of slechte documentatie of naleving hiervan, als deze voorkomen, en
i. geconstateerde fraude door eigen medewerkers, als dit voorkomt.

Artikel 24. Verbonden partijen

1. Het college neemt in de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken naast de verplichte onderdelen uit artikel 15 van het BBV in ieder geval op:
   a. de visie op en de beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen; en
   b. de lijst van verbonden partijen, die wordt onderverdeeld in gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en coöperaties, stichtingen en verenigingen en overige verbonden partijen.
2. In de lijst van verbonden partijen wordt ten minste de volgende informatie opgenomen:
   a. de wijze waarop de gemeente een belang heeft in de verbonden partijen en het openbaar belang dat ermee wordt gediend;
   b. het belang dat de gemeente in de verbonden partij heeft aan het begin van het begrotingsjaar en de verwachte omvang aan het einde van het begrotingsjaar;
   c. de verwachte omvang van het eigen vermogen en vreemd vermogen van de verbonden partij aan het begin en het einde van het begrotingsjaar;
   d. de verwachte omvang van het financiële resultaat van de verbonden partij in het begrotingsjaar; en
   e. de eventuele risico's van de verbonden partij voor de financiële positie van de gemeente.
3. Het college biedt de raad eens in de vier jaar een Nota samenwerken aan. In de nota wordt aandacht besteed aan de definities, de kaders, de reikwijdte van verbonden partijen, de alsdan geldende actualiteiten en de wijze waarop de raad bij de totstandkoming en monitoring van de doelen wordt betrokken.

Artikel 25. Grondbeleid

1. Het college neemt in de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken de verplichte onderdelen uit artikel 16 van het BBV op.
2. Het college biedt de raad ten minste eens in de vier jaar een nota Grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast.
3. De voorziening voor verliesgevende grondexploitaties wordt gewaardeerd tegen contante waarde.
4. Het college biedt de raad jaarlijks, bij de behandeling van de begroting, een meerjarenprognose ('Toelichting Actualisatie Grondexploitaties') voor de grondexploitaties aan.

Artikel 26. Duurzaamheid

1. Het college neemt in de begroting en de jaarstukken een afzonderlijke paragraaf duurzaamheid op.
2. De paragraaf duurzaamheid bevat een samenhangende beschrijvende toelichting op de duurzaamheidsopgaven, de voortgang, relevante ontwikkelingen, risico's en afhankelijkheden die programma-overstijgend zijn of niet volledig binnen één programma kunnen worden geduid.

Hoofdstuk 6 Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 27. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de afdelingen;
b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden en contracten;
c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving;
f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 28. Financiële organisatie

Het college draagt in ieder geval zorg voor:

a. Een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidige toewijzing van de gemeentelijke taken aan de afdelingen.
b. Een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden en verantwoordelijkheden.
c. De verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten, voorzieningen en investeringskredieten.
d. De interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie.
e. De te maken afspraken met de afdelingen over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen.
f. De kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de beleidsproducten en/of de taakvelden.
g. Het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten.
h. Het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen.

Artikel 29. Interne controle

1. Het college zorgt voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen rapporteert het college daarover in de rechtmatigheidsverantwoording. Daarnaast informeert het college de raad over genomen maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.
2. Het college zorgt voor de systematische controle van de administratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het financieel vermogen van de gemeente. De waardepapieren, de

voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren worden jaarlijks gecontroleerd. De registergoederen en bedrijfsmiddelen worden ten minste eenmaal in de vijf jaar gecontroleerd. Bij afwijkingen in de administratie neemt het college maatregelen tot herstel van de tekortkomingen.

Hoofdstuk 7 Slotbepalingen

Artikel 30. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2027 en heeft betrekking op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar 2027 en later.
2. De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar 2026. Hiervoor is in dit artikel een overgangsbepaling opgenomen.
3. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Heerenveen 2027.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 10 december 2026.

de griffier,	**de voorzitter,**
L. Roest-Jonkers	M.A. Fokkens-Kelder